

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Secvnda, Qva Continentvr Socratis Scolastici
Constantinopolitani lib. 7. Theodoriti Cyrensis episcopi lib. 5

Christopherson, John

[Köln], 1569

Libri Prooemium, & quomodo Constantinus Imperator ad Christianam
fidem se contulerit. Cap. I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12704

SOCRATIS

SCHOLASTICI HI-

STORIAE ECCLE- SIASTICAE,

Liber Primus.

*Libri Proœmium, & quomodo Constantinus
Imperator ad Christianam fidem se
contulerit. CAP. I.*

ES in Ecclesia gestas, Eusebius cognomento Pamphilus decem omnino libris complexus, Historiam, ad tempora solum Constantini Imperatoris deduxit. Quibus quidem temporibus persecutionis flamma, quam Diocletianus contra Christianos incenderat, restincta est. Vitam etiam

Constantini idem Author literis mandans, Arii facta leuiter admodum perstrinxit: quãdoquidem Imperatoris illius virtutes prædicare, atque adeo orationem, qua illum egregie laudaret, maiestate verborum exquisite illustratam, componere magis animo connitebatur, quàm res gestas accurate explicare. Nos igitur, quoniam apud animum proposuimus scriptis proderè ea, quæ ab illo tempore hætenus in ecclesia gesta accepimus, ex illis rebus, à quibus ab eo desitum est scribere, nostri operis exordiũ capiemus: neque genus dicendi insolens altiùsve exaggeratum consecrari, sed solum ea, quæ vel inuenimus literarum monumentis tradita, vel ab illis, qui eadem ipsa oculis viderint, audiimus, perspicue exponere animus est. Ac quoniam ad id, quod est nobis propositum, non parum adiumenti afferre videtur, si qua ratione Constantinus Imperator ad fidem Christianam se cõtulerit, commemoremus, de eo pro virili parte pauca dicemus, indeq; sermonis nostri sumemus initium.

SOCRATIS HISTORIAE

tium. Cum Diocletianus, & Maximianus cognomēto Hercu-
 lius, consensu quodam animorum inter ipsos, deposuif-
 sent Imperium, priuatumq; viuendi genus sibi delegissent,
 & Maximianus, qui Galerius etiam dictus est, vnaque cum
 illis regnauerat, profectus in Italiam, duos designasset Cæ-
 sares, Maximinum, quem Orienti, & Seuerum, quem Italiae
 præfecit, Constantinus, vt patri Constantio (qui primo an-
 no ducentesima septuagesima primæ Olympiadis, octauo
 Calend. Augusti mortem obiit) succederet, Imperator in
 Britannia est palam declaratus. Romæ autem militum præ-
 torianorum suffragiis Maxentius filius Maximiani Hercu-
 lii, non ad gerendum imperium, sed ad tyrannidem potius
 exercendam elatus est. His rebus ita comparatis, Hercu-
 lius dominandi libidine denuo inflammatus, Filium Ma-
 xentium è medio tollere aggreditur. Cæterum milites, quo
 minus hoc efficeret, illi fuere impedimento. Postea verò
 Tarfi, quæ est vrbs Ciliciæ, è vita migravit. Cæsar autem
 Seuerus, qui Romam ad capiendum Maxentium erat à Ga-
 lerio Maximiano missus, proditus à militibus, interfectus
 est. Ad extremum Maximianus Galerius summam rerum
 iam administrans, vt primum Licinnium, qui è Dacia ori-
 undus, & societate militari iam pridem, & magna neces-
 situdine fuerat cum eo coniunctus, Imperatorem creauisset,
 morte occubuit. Maxentius interea, Romanos misere af-
 fligit opprimitque: se tyrannum, non Imperatorem erga il-
 los declarat: longe extra verecundia: fines egrediens, homi-
 num ingenuorum vxoribus stuprum infert: multos neci-
 dat: alia denique flagitia his similia designat. De quibus
 rebus Constantinus Imperator certior factus, omni cura &
 cogitatione sibi incumbendum statuit, vti Romanos serui-
 tutis iugo oppressos in libertatem vindicaret: ac statim se-
 cum consilium inire cœpit, quo pacto tyranno vitam adi-
 meret. Et dum in ista cogitatione versabatur, considerauit
 diligenter, quem Deum sibi adiutorem ad bellum geren-
 dum inuocaret. Venit namque illi in mentem Diocletia-
 num, qui toto pectore, vt dicitur, in deorum gentilium cul-
 tum incubuerat, nihil inde commodi cepisse: proq; cer-
 to comperit, suum ipsius patrem Constantium, qui se ab il-
 lorum deorum veneratione auocauerat, vitam multo bea-
 tiorem

tiorem traduxisse. Illi igitur in tam ancipiti deliberatione posito, & forte vna cum militibus iter nescio quo facienti, visio quædam, vt admirabilis spectatu, ita dictu plane incredibilis sese obtulit. Nam circiter meridiem, die aliquantulum iam in pomeridianum tempus inclinante, columnam lucis in cælo effigiem crucis radiis mire exprimentem vidit: in qua literæ inherant ista verba complectentes, **IN HOC VINCE.** Quod quidem signum iam visum sic imperatorem obstupescit, vt suis ipsius oculis prope modum diffidens, ab illis, qui vna aderant, sciscitatus sit, num ipsi etiam fuissent eiusdem visionis facti participes.

Quod cum vno ore omnes ad vnum affirmassent, fluctuans Imperatoris mens diuino illo & admirabili viso fuit admodum confirmata. Nocte vero sequenti, secundum quietem videt Christum, qui sic illum affatur: Crucis effigiem ad exemplar illius signi, quod tibi apparuerit, fabricare: eaque tanquam insigni quodam ad victoriam valde accommodato, contra hostes vttere. Huic ergo Christi oraculo obsequens, insigne crucis, quod adhuc custoditur in palatio, construendum curat. Quo fræctus, maiore cum animi alacritate ad res gerendas se confert. Ante portas vrbs Romæ circiter pontem Miluium cum hoste confligens, victoriam (Maxentius enim in flumen demersus interiit) perfacile consequitur. Septimus iam imperii sui agebatur annus, cum à Maxentio victoriam reportauit. His confectis rebus, dum Licinnius, qui cum illo in imperij administratione cõiunctus fuit, & vir sororis suæ Constantiæ, factus, in oriente degeret, Constantinus tam ampla beneficia à Deo adeptus ea officia, quibus ei, qui tam benignus in ipsum extiterat, gratias ageret, sedulo obire cœpit. Quæ huius generis fuere: Liberare à persecutione Christianos: eos, qui patria exulauerant, domum reuocare: oclusos in carcere, dimittere liberos: His, quorum bona publicata erant, fortunas restituere: dirutas Ecclesias denuo erigere. quæ quidem omnia valde propenso studio & voluntate transegit. Interea temporis Diocletianus qui imperio se abdicauerat, Salonij, quæ est ciuitas Dalmatiæ, decedit de vita.

A 2

Quomodo